

מקדש ומשכן

א: הצטוונו בעשיית משכן לשכינה, בניית מקום על פי תכנית של מידות כלים וחומרים, שבמקום זה תשרה השכינה. כמה דברים צריכים לביאור, איך תשרה השכינה על ידי חומרים וצורות גשמיות, מדוע הוטלה משימה זו עלינו ולא ברא הבורא גם מקום לשכינתו בתחתונים, מדוע מצאנו בנביאים שהשראה זו תלויה במעשינו ולא במשכן עצמו, ואדרבא תקומת המשכן וחורבנו תלויים במעשינו, ועל כולנה מה היא אותה השראת שכינה. שם נוסף למשכן הוא מקדש, מה משמעותו ומה ההבדל בין השמות.

ב: משכן, כשמו כן הוא הבורא שוכן בו, בתוך עולם של גשמיות והעלם יש מקום אחד המתאים למשכנו. מקדש, מלשון קודש, הקדושה היא פרישות משאר דברים. אך בניגוד לפרישות שהיא לשם הפירוד עצמו, הקדושה היא יחוד לתפקיד נעלה יותר, לייעוד שלא יכול להתקיים בתוך הסביבה הקודמת. אמור מעתה, כשם שמשכן הוא מקום שהבורא משכין את עצמו בתוכו, כך מקדש הוא מקום שהיהודי מקדיש את עצמו בתוכו.

ג: ואיך יגרום מקום זה לקדושה, ציווה הבורא לבנות מקום למשכנו בתוך חיי החומר, ואף ציווה לעשותו מחומרים מסוימים ולשרתו בו בכלים מיוחדים שגם הם מחומרים מסוימים ובתבנית מיוחדת. ותפקידם של אלו לעורר ביהודי הלזה¹ את המחשבות וההגיונות בדבר ייעודו בעולם, כדי שגם כשיצא אל חיי היום יום יתנהג על פי תפקידו ומעלתו. דבר זה לא יתכן כי אם על ידי בניה של העם שתפקידו להתעלות מכך. לו היה מקבל מקום להשראת השכינה, לא היה הוא מתגדל ומתקדש כיון שלא היה מקבל הכרה זו. ואף גם זאת, לא עמדה להם זכות המקדש כשלא התקדשו בו, ואדרבא היה זה לצנינים כשסמכו על עבודתם במקדש ולא השכילו להבין שהחטיאו את המטרה ואין המקדש אלא אמצעי לקדושתם הם, כמו שצווחו הנביאים. ואכן, כשלא עמד במטרתו חרב.

ד: ולא מקרה הוא שבמקום קדושת איש ישראל שם באמת משכנו של הבורא, 'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם', במקום כזה שאיש ישראל מייחד את עצמו לתפקידו הגבוה כמשכן לשכינה, שם באמת אין מקום לחיי החולין והחומר הקיימים בהעלם העולם, ומתוך הכנה זו יוכל להתעלות למדרגה זו שתשרה עליו שכינה.

ה: אכן כן, אחר הברית בין הבורא לבחיריו, אחר מתן תורה מצדו וקבלת התורה מצדנו, מצווה הוא על בנית מקדש, מקום המסמל את הקדושה, המבטא את הייעוד והתפקיד של העם הנבחר, על מנת להמשיך את הקשר הזה מצד הנבראים המייחדים את עצמם אליו, ומצדו בהשראתו את שכינתו בתוכם.

¹ על פי סימנים המבוארים בפירוש על התורה, צא ולמד.

מעוניין לקבל מאמרים בסגנון זה? K0548541508@gmail.com

אשמח לקבל תגובות והארות. אשמח אם תעביר למתעניינים. מנחם קלמן.